

הגיע השעיר למדבר. בא לו כהן גדול לעזרת נשים (כדברי תנא קמא בכרייתא וכפירוש רב חסדא. רבי אליעזר בן יעקב אומר: בהר הבית. עפ"י תו"י בפירוש הגמרא סט): לקרוא בתורה. אם רצה, קורא בבגדי לבן שהוא לבוש בהם, ואם לאו קורא באצטלית לבן משלו (אבל לא ילבש לקריאה בגדי זהב. תוס' ישנים), שהקריאה צורך עבודה היא ואינה עבודה ממש.

חזן הכנסת (= השמש) נוטל ספר תורה ונותנו לראש הכנסת, וראש הכנסת נותנו לסגן, והסגן נותנו לכהן גדול [וכל זה לכבודו של כה"ג], וכהן גדול עומד ומקבל וקורא 'אחרי מות' ו'אך בעשור', וגולל ספר תורה ומניחו בחיקו ואומר: יותר ממה שקראתי לפניכם כתוב כאן. ו'בעשור' שבחומש הפקודים קורא על פה, ומברך שמונה ברכות כדלהלן.

באותה שעה היו שורפים פר ושעיר חוץ לשלש מחנות. [הרואה את הקריאה אינו יכול לראות את השריפה, לא מפני שאינו רשאי אלא שהיתה דרך רחוקה ומלאכת שניהם שוה. ושמענו שאין איסור להניח מצוה זו ולראות את האחרת, כי אף על פי שהראיה מצוה היא משום 'ברב עם הדרת מלך', אינו נחשב כמעביר על המצוה מאחר שאינו עסוק בה. עפ"י להלן ע. וברש"י].

אפשר שקריאת הפרשה מהתורה. ובירושלמי דרשו לקריאה זו מן הכתוב. ורש"י כתב שלמדיים ממילואים (וע' קרית ספר הל' עיוהכ"פ ג; תו"ט; שפת אמת; משך חכמה חקת יט, כ).

דפים סח – טט

קיו. בגדי כהונה, האם ניתנו ליהנות מהם שלא בשעת עבודה?

נסתפקו בגמרא האם בגדי כהונה ניתנו ליהנות מהם שלא בשעת עבודה אם לאו. ואולם בשעת עשיית דבר שהוא צורך עבודה, כגון קריאת כהן גדול ביום הכפורים, וכן אכילת קדשים – ודאי מותר ללבשם. ופשוטו הספק מדברי הברייתא, להתיר במקדש אבל לא במדינה. שינה אסורה בבגדי כהונה (שמא יפיה בהם. רש"י). אבל להציעם תחתיו ולישון עליהם מותר, לפי הצד שבגדי כהונה מותר ליהנות מהם (אם לא כשיש שם איסור כלאים, וכדלהלן).

א. כתבו התוס' (כאן ובקדושין סו. עפ"י קדושין נד. וכ"כ רש"י שם. וער"ש כלים א, ט): אפילו במקדש אסור ללבשם מתחילה שלא לצורך עבודה, רק אם הוא לבוש כבר אינו חייב להפשיט בסיום עבודתו. [ודוקא לבישה אסורה, אבל הצעה תחת הראש בשעת השינה – לכאורה יש לדייק מדברי הגמרא שמותר. אבל בכסף משנה (בית הבחירה ח, ו) לא כתב כן. וצ"ב. וע' בחדושי הנצי"ב]. ואילו הרמב"ם (כלי המקדש ח, יא) פסק להתיר אף לכתחילה. ויש מי שכתב שאף הרמב"ם מודה שאין ללבוש לכתחילה כי אם לצורך עבודה, אלא שאם לבש לעבודה מותר לו לשהות עם הבגדים אף לאחר מכן ואינו צריך לפושטם בסיום עבודתו. וכן יש לדייק מדברי התוס' כאן, ודלא כהתוס' בקדושין שסוברים שצריך לפשוט לאחר העבודה (עפ"י בית הלוי ח"א סוסי"ב ב).

ב. בכלל 'במקדש' שהתירו – בכל הר הבית (תוס' ישנים).

ג. רבנו תם צידד שצ"ח לכהן גדול מותר ללבשו אף שלא בשעת עבודה. ולא רק לדעת הסובר שמרצה רק עודהו על מצחו, אלא אפילו למ"ד שמרצה תמיד יתכן שמותר.

ומסתימת הרמב"ם מבואר שאוסר ללבוש צ"ח במדינה, כשאר בגדי כהונה (מנחת חינוך צט, יא).

ד. כתבו התוס' (עפ"י הגמרא בערכין ג): בגדי כהונה שהם כלאים, אסור ללבשם שלא בשעת עבודה.

וכתב הרמב"ם (סוף הל' כלאים) שהכהנים שלבשו בגדי כהונה שלא בשעת עבודה, אף במקדש

– לוקים משום כלאים שבאבנט (וכן נראית דעת רבנו בחיי שמות כח, וריטב"א מכות כב.). ומדבריו מדויק שאפילו להציעם תחתיו אסור. ואולי נקט להלכה שבגדי כהונה לא היו קשים (עפ"י שעה"מ ועוד. ויש מחלקים בין האבנט לחושן ואפוד לענין קשיותם – ע' בעל המאור ספ"ק דביצה; שו"ת הרדב"ז ח"ה א'תע ועוד).

ויש סוברים שאין איסור כלאים בבגדי כהונה במקדש אפילו שלא בשעת עבודה, ורק בלילה שאינו זמן הראוי לעבודה, אסור (כן כתבו כמה מפרשים בדעת הראב"ד בהל' כלאים שם. וכן כתבו בתוס' ישנים כאן. וע"ע תוס' מנחות מ: ד"ה תכלת). ויש מתירים אף בלילה (עתוס' שם; שער המלך).

דף סט

קיה. בגד כלאים – מהו להציעו תחתיו, כשנוגע בבשרו וכשאינו נוגע? ומה הדין בבגדים קשים?

ובגד כלאים שעטנו לא יעלה עליך – אבל אתה מותר להציעו תחתך. אלא שחכמים אסרו הדבר שמא תיכרך נימה אחת על בשרו. ואפילו עשר מצעות זו על גב זו וכלאים תחתיהם – אסור לישן עליהן (כן מסר ר"ש בן פוי בשם קהלא קדישא שבירושלם). ובבגדים קשים מותר (רב הונא בנו של רבי יהושע).

א. לדברי רבנו תם, לבישה והעלאה אסורות מהתורה אפילו בבגדים קשים [ואפילו אינו נוגע בהם אסור. תוס']. ורק בהצעה תחתיו האסורה מדרבנן, הקלו בקשים (וכן נקטו התוס' בשבת נו: והרא"ש בתמיד כז). ואולם מרש"י נראה שלפי רב אשי בכל אופן מותר בקשים, אף בלבישה. ויש פירושים אחרים בדברי רש"י (ע' בית הלוי ח"א ג, ז-ט; חדושי הנצי"ב). ויש אומרים שלבישת בגדים קשים אסורה מדרבנן (ע' ביה"ל שם ב, ד).

ב. כתבו התוס' ועוד ראשונים שלא אסרו חכמים להציע כלאים תחתיו אלא במצעות ששייך בהן כריכה, אבל מרדעת החמור וכן כרים וכסתות, אין מצוי שתיכרך לו נימה הלכך לא גזרו כאשר אין בשרו נוגע בהם.

ובלבדים (שאינם בכלל 'שוע טווי ונוז') קשים, כתבו הפוסקים להתיר אפילו בנוגעים בבשרו, ואפילו בלבישה (עפ"י רשב"א ושאר פוסקים יו"ד רא, א).

קית. האם ניתן לומר שם המפורש חוץ לעזרה?

אין אומרים שם המפורש בגבולים. ומה שנאמר בעזרא ויברך עזרא את ה' האלקים הגדול ואמר רב גידל שגידלו בשם המפורש – הוראת שעה היתה.

רש"י פירש 'בגבולים' – חוץ לעזרה. ויש שנראה מדבריהם שמזכירים שם המפורש בכל הר הבית (ע' בפירוש רבי עובדיה מברטנורא ותפארת ישראל תענית ב, ה; אפיקי ים ח"ב ג).

דין חלוקת כבוד לתלמיד במקום הרב – נתבאר בב"ב קט.

דפים סט – ע

- קכ. א.** האם מותר לדלג בקריאת התורה ובנביא?
ב. האם אפשר לקרוא בכמה ספרי תורה בציבור?